

Bedankt voor het downloaden van dit artikel. De artikelen uit de (online)tijdschriften van Uitgeverij Boom zijn auteursrechtelijk beschermd. U kunt er natuurlijk uit citeren (voorzien van een bronvermelding) maar voor reproductie in welke vorm dan ook moet toestemming aan de uitgever worden gevraagd.

Boom

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch door fotokopieën, opnamen of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikelen 16h t/m 16m Auteurswet 1912 jo. Besluit van 27 november 2002, Stb 575, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoeding te voldoen aan de Stichting Reprorecht te Hoofddorp (postbus 3060, 2130 KB, www.reprorecht.nl) of contact op te nemen met de uitgever voor het treffen van een rechtstreekse regeling in de zin van art. 16l, vijfde lid, Auteurswet 1912.

Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16, Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot de Stichting PRO (Stichting Publicatie- en Reproductierechten, postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.cedar.nl/pro).

No part of this book may be reproduced in any way whatsoever without the written permission of the publisher.

info@boomamsterdam.nl
www.boomuitgeversamsterdam.nl

Verkiezing VS: Obama of McCain [I]

De hoop is gevestigd op Barack Obama

door *René van der Linden*

Eerste Kamerlid voor het CDA.

De erfenis van de regering-Bush is zowel in de VS als daarbuiten dramatisch. Het sterkste en machtigste land heeft de wereld in een diepe crisis gestort. Sinds de val van het communisme in 1989 is de VS de enige wereldmacht. Het heeft zich ook als zodanig gedragen. We staan nu op de drempel van een nieuwe wereldorde met nieuwe, opkomende machtsblokken. De centrale vraag is of de verkiezingen op 4 november echt veel verandering brengen. Bush heeft de begrotingstekorten dramatisch uit de hand laten lopen. Je zou van een Republikein anders verwachten. Het machtspolitieke denken stond centraal. Hij wilde de morele autoriteit in de wereld zijn, maar ondermijnde dit door eigen gedrag. Door Guantanamo Bay, de CIA-detentiekampen en het ten uitvoer leggen van de doodstraf heeft de VS sterk aan geloofwaardigheid ingeboet. De centrale vraag voor de wereld is of de nieuwe president intern economisch orde op zaken gaat stellen en zich meer zal richten op internationale samenwerking. De unipolaire wereld is voorbij. De geopolitieke verhoudingen in

de wereld verschuiven en de wereldproblemen als armoede, klimaatverandering, energie- en voedselproblemen vragen om sterke internationale instellingen. De recepten van de vorige eeuw werken niet meer. Het kapitalistisch model is overschat en heeft diepe sporen getrokken, met maatschappelijk ingrijpende gevolgen.

Beide presidentskandidaten hebben aangegeven in te zetten op goede Europees-Amerikaanse verhoudingen. Maar dat is niets nieuws. Wat betekent dit in de praktijk? De verhoudingen zijn de laatste jaren erg onder druk komen te staan en er dreigt een zekere vervreemding op te treden. Dit proces moet worden gekeerd. Europa en de VS kunnen samen de drijvende krachten achter een betere wereld zijn. Europa moet zich niet van de VS afkeren, maar wel duidelijk maken dat een bondgenootschap meer is dan voldongen feiten.

De VS moet belang hechten aan een sterk Europa in een hecht bondgenootschap en niet de verdeeldheid oproepen door bilaterale acties, zoals de plaatsing van raket-schilden en de stationering van troepen in nieuwe democratieën aan de grenzen met Rusland. Maar hier ligt ook tegelijkertijd een opdracht voor de EU, die in grotere eensgezindheid eigen posities moet innemen en

eigen visies moet inbrengen. Dat geldt onder andere voor het Midden-Oosten en Rusland. Europa moet in de wereld een eigen rol willen vervullen, binnen een hernieuwd transatlantisch bondgenootschap. Niet vanuit een vriendvijandbeeld en niet vanuit de polarisatie en het conflict, maar vanuit de overtuiging dat de 21ste eeuw sterke interna-

.....

*McCain zal op een gepolijstere
 manier toch meer van
 hetzelfde betekenen*

tionale instellingen vergt en leiders die oog hebben voor de veranderende wereldverhoudingen waarin de opkomende machtsblokken een plek krijgen die hen erkenning geeft, en waarin zij zich binden aan internationaal overeengekomen regels.

Dit vraagt voor de VS een andere instelling dan onder Bush. De Amerikanen moeten begrijpen en accepteren dat zij in de wereld niet langer de lakens kunnen uitdelen. Hoewel McCain in de kwestie Guantanamo Bay zich duidelijk onderscheidde van Bush, wijst veel erop dat het op een gepolijstere manier toch meer van hetzelfde zal betekenen.

De nieuwe president van Amerika moet een andere rol in de wereld gaan spelen. Hij zal meer oog moeten hebben voor de maatschappelijke vraagstukken in eigen land. Tegelijk wordt van hem een grote betrokkenheid bij de wereldvraagstukken gevraagd en een actieve bijdrage aan de oplossing daarvan. Financieel-economisch verkeert de VS in zwaar weer. Daarbij ligt protectionisme op de loer. Een naar binnen gerichte VS zou de verhoudingen met Europa onder druk zetten. De VS en Europa staan voor de gigantische opgave om de overheidsfinanciën te saneren. Hier mag je meer van een Republikein verwachten, maar ook dat is

geen garantie meer, gezien de deplorabele toestand waar de Republikein Bush het land achterlaat. Bush was de man van eenvoudige oplossingen voor gecompliceerde vraagstukken. In dit opzicht lijkt McCain in zijn voetsporen te treden. Obama geeft de indruk zich meer bewust te zijn van de gecompliceerdheid van de problemen.

Zowel op binnenlands als op buitenlands politiek terrein mag meer van Obama worden verwacht. Zijn gedrevenheid om het anders te doen, zijn uitgesproken voorkeur voor *reconciliation* boven *confrontation*, zijn open oog voor de onderlinge verwevenheid van de wereldvraagstukken en zijn visie op de grote interne maatschappelijke vraagstukken, maken hem tot de meest gereede kandidaat. Bovendien zou hij het symbool van emancipatie en integratie zijn in een wereldsamenleving die steeds multicultureler wordt. Toch blijft de vraag of er werkelijk veel zal veranderen. De hoop is gevestigd op Barack Obama.